

Jaargang 11 nummer 12–december 2019 Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn
Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl Bijdragen volgende nieuwsbrief graag vóór **24 december** opsturen

Natuurmoment

Kunst op straat

We weten het: bladeren laat je liggen voor de winter. Je dekt zo je tuin toe en geeft beschutting aan tal van organismen. Maar op het gras en op de paden is dat niet handig. Daar mogen de bladblazers te keer gaan. Waar bladeren nog zichtbaar zijn kan de vorst ze soms voorzien van een wit randje. Het lijkt wel of iemand met een dunne penseel een streep kristalsuiker heeft aangebracht. Zomaar, kunst, gratis voor je voeten.

(Foto en tekst Yvonne Zwikker)

Ook leren hoe je mooie natuurfoto's maakt? Schrijf je in voor de [workshop landschapsfotografie](#).

Bestuursmededelingen

Samenvatting van de Ledenvergadering IVN Apeldoorn (voor niet IVN abonnees)

- Mededelingen:
 - Ronald Duin treedt per 1 januari terug als voorzitter, maar blijft actief in Groenplan Apeldoorn en cursus Natuur en Samenleving. Hij kan het voorzitterschap niet meer combineren met zijn werk.
 - Ten Gevers gaat niet voor een tweede bestuurstermijn. Hij wordt bedankt voor zijn inzet als bestuurslid en blijft wel actief bij de Natuurgidsenopleiding en de redactie van Groenvoer.
 - IVN Apeldoorn is dus op zoek naar nieuwe bestuursleden, een voorzitter en op termijn een secretaris. Interesse? Meld je aan via secretaris@ivn-apeldoorn.nl
 - Met het nieuwe schooljaar is het IVN lokaal in De Vijfster niet meer beschikbaar. De zoektocht naar een alternatief (tijdelijk) onderkomen wordt voortgezet.
 - Peter Verdegaal meldt zich als nieuw lid voor de Financiële Commissie
- Stand van de afdeling en rol van het bestuur?
Over de rol van het bestuur in relatie tot de werkgroepen en het jaarplan bleken niet altijd eenduidige beelden te bestaan. Bestuursleden hebben met veel werkgroepen gesproken om te horen wat zij nodig vinden om tot bloeiende werkgroepen en een goed jaarplan te komen. Op basis van deze gesprekken werd gediscussieerd over 3 aandachtspunten.
 1. Moet de rol van het Bestuur faciliterend of meer sturend zijn?
 2. Hoe gaan we om met de vele vacatures?
 3. Moeten we een nieuwe procedure voor de jaarplancyclus volgen?
- Een interessante en actieve presentatie (na de pauze) van de werkwijze van de Scharrelkids, met de nadruk op natuureducatie op scholen. Weinig leerkrachten en/of ouders blijken geneigd de educatie zelfstandig voort te zetten. De vraag groeit en overtreft de beschikbare capaciteit van de werkgroep. Aanvulling van het team wordt ook buiten het leden bestand gezocht en gevonden.

Nieuws uit de afdeling

Welkom nieuwe leden.

Nieuwe leden/vrienden IVN: Wilma Hooijer, Saskia Kattermölle, Marianne Modderkolk, Adriana Verhagen, Jacqueline Spaan, Arian Slagt, Dicky Woutersen, Gabriëlle Nijland, Afra Boots, Lucienne Wilbrink, Hillie Oosting.

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten.

Groenvoer

De winteraflevering van Groenvoer is verschenen en ligt binnenkort bij alle IVN leden en vrienden op de mat. [Digitaal lezen](#) kan ook. De uiterste inzenddatum voor kopij voor het lentenummer 2020 van Groenvoer is 20 januari 2020.

Opsturen aan: groenvoer@ivn-apeldoorn.nl.

Natuurgidsenopleiding van start in 2020

In 2020 gaat bij IVN Apeldoorn weer een nieuwe Natuurgidsenopleiding van start. Iedereen die voldoende natuurkennis heeft (door het volgen van cursussen) en IVN Natuurgids wil worden kan deelnemen aan de NGO deel 2. Daarin ligt de nadruk op Gidsvaardigheden. De opleiding sluit af met het diploma IVN Natuurgids. Tot 15 december kun je je [nog aanmelden](#). De volgende uitvoering van deze opleiding is over minimaal 2-3 jaar. Voor beginnende natuurgidsen start in januari een nieuwe groep NGO deel 1. Dit eerste deel van de gidsenopleiding is gericht op verdieping in de natuur. Je kan je nog [aanmelden via dit formulier](#).

Boomfeestdag 2019 in Orderbos

Voor de 62ste keer vond vrijdagochtend 15 november in Apeldoorn Boomfeestdag plaats. Dit jaar gingen 67 enthousiaste basisschoolleerlingen van de Berg & Bosschool met hulp van 36 Helicon-studenten aan het werk. Boomfeestdag vindt dit jaar in Apeldoorn voor het eerst in het najaar plaats. De ervaring heeft geleerd dat aanplanten in het voorjaar steeds meer risico met zich meebrengt als er een droge warme zomer volgt. IVN Apeldoorn is al jaren bij deze feestelijke ochtend betrokken. Zelf een boom planten was een mooie ervaring voor de kinderen uit de groepen 6,7 en 8.

(Foto: Ruud Knol [Bekijk de fotoreportage van Ruud Knol](#))

Herfst - en paddenstoelactiviteiten 2019

Van eind september tot eind november hebben basisschoolgroepen en IVN schoolgidsen kunnen genieten van een herfst met veel paddenstoelen. De activiteiten waren op twee locaties: Park Berg & Bos en Woudhuis. Berg & Bos was favoriet, een fijne plek voor de activiteiten.

Zelf zoeken, beleven, ontdekken: het was feest in het bos met zoveel koraalzwammetjes, rode koolzwammen, aardappelbovisten, kastanjeboleten, elfenbankjes en nog veel meer.

Maar dat was niet alles, de kinderen vonden nog veel meer: mooie takken, spannende holen (ik zie een staart... ik zie een slang...), vossenpoep, een (opgezette) eekhoorn, mooie stenen, vossenbessen, gekleurde bladeren, eikels, omgevallen bomen die opgegeten worden, mossen, bodemdierjes... een lange lijst met ontdekkingen.

Spelenderwijs leren in het buitenlokaal! Af en toe zon en een fikse regenbui, een gure wind... voor kinderen maakt het niet uit en als gidsen hadden wij veel plezier van onze nieuwe, lekker warme IVN kleding!

Dit jaar namen ruim 800 kinderen, 36 leerkrachten en 150 ouders deel aan deze jaarlijks terugkerende activiteit.

Apeldoorn heeft tweede Tiny Forest

Maar liefst 170 kinderen van de Ichtusschool aan de Kalmoesstraat staken vrijdag 22 november gezamenlijk de handen uit de mouwen om ruim 800 bomen en struiken een plek te geven in hun toekomstige buitenlokaal. IVN wil in Nederland 100 van dit soort postzegelbosjes aanplanten om kinderen in contact met de natuur te brengen. Er zijn op verzoek van de school ook besdragende struiken aangeplant die als ze bloeien insecten en als de bessen rijp zijn vogels aantrekken. Kinderen uit de bovenbouw hielpen kinderen uit de onderbouw. Ze mochten zelf bomen of struiken uitkiezen om te planten. Vooral de taxussen waren in trek omdat die sterk op kerstbomen lijken. Dit is het tweede Tiny Forest in Apeldoorn. Voorbereidingen voor een derde zijn al in gang gezet.

De bomen en struiken in het eerste Tiny Forest, in het Filosofenpark in Zevenhuizen, groeien met topsnelheid. Doordat er zoveel zijn aangeplant maakt de concurrentie dat ze omhoog schieten. Populieren waren op de plantdag in november 2018 ongeveer 75 centimeter hoog. Nu zijn er al exemplaren van 2,5 meter.

(Foto: Yvonne Zwikker)

Activiteitenagenda

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroep bijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroep-coördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers. Bekijk alle (publieks)activiteiten van [IVN Apeldoorn](#) en van [KNNV Apeldoorn](#).

- 7/12 KNNV Vogelwerkgroep: [Excursie naar Arnhemheen](#)
- 9/12 KNNV Paddenstoelenwerkgroep: [Excursie Kroondomein](#)
- 14/12 KNNV Vogelwerkgroep: [Wandeling Hoog Buurlo](#)
- 14/12 IVN [Landschapsonderhoud voor kinderen](#)
- 14/12 IVN [Natuurbeheer samen met Staatsbosbeheer](#)
- 15/12 KNNV Vogelwerkgroep: [PTellingen](#)
- 16/12 KNNV Werkgroep Sprengen & Beken: [Wandeling Op zoek Naar Koninklijk Water](#)

- 2020
- 4/1 IVN [Natuurbeheer in de omgeving van Apeldoorn](#)
- 11/1 KNNV Vogelwerkgroep: [Excursie naar Westelijk Friesland](#)
- 15/1 IVN/KNNV [Start cursus tuinvogels-2020](#) (opgeven kan nog)
- 18/1 KNNV Vogelwerkgroep: [Wandeling De Poll](#)

14/12: Landschapsonderhoud voor kinderen

Zaterdag 14 december 2019 kunnen kinderen van 9 jaar en ouder met ouders en/of begeleiders aan de slag om de heide op te schonen. Van 9.00 uur tot 12.00 uur wordt er gewerkt bij het Leesten, het Salamandergat. Snoeien, zagen, spitten, iedereen kan de handen uit de mouwen steken.

IVN zorgt voor gereedschap en handschoenen. Er zijn geen kosten aan verbonden. Opgeven bij Marieke Sprey: scharrelkids@ivn-apeldoorn.nl. Na opgave ontvang je meer informatie over de exacte locatie en andere details.

(Foto: Roely Smit) [Lees verder](#)

IVN Nieuwjaarssymposium

Om het nieuwe jaar af te trappen organiseert IVN (landelijk) zaterdag 18 januari een Nieuwjaars-Symposium met als thema Het nieuwe tijdperk. Een dag vol inspirerende lezingen en workshops rondom duurzaamheid en ecologie. [Meld je snel aan](#), want er zijn maar 100 plekken!

Wie doet er mee? Vraag en Aanbod

Groenvoer bezorgers gezocht en gevonden

Na de oproep in deze Nieuwsbrief zijn zowel voor de wijk Berg en Bos als voor Vaassen bezorgers gevonden. Dank voor jullie reactie. Je kunt binnenkort aan de slag, want het winternummer van Groenvoer is weer verschenen.

IVN Apeldoorn zoekt nieuwe bestuursleden

Een voorzitter en op termijn een secretaris, maar ook 'gewone' bestuursleden. Voor de taken zie de [Statuten](#) en [Huishoudelijk Reglement](#).

Interesse? Informatie of aanmelden graag via secretaris@ivn-apeldoorn.nl

Leden voor (tijdelijk) verhuisteam gezocht

Zoals te lezen valt in het verslag van de ledenvergadering is het IVN lokaal in De Vijfster na dit schooljaar niet meer beschikbaar. We zoeken nu alvast een 'verhuisteam' dat de verhuizing naar een mogelijk andere locatie gaat voorbereiden en te zijner tijd gaat realiseren. 2 leden hebben zich al opgegeven. We zoeken nog circa 3 leden.

Werkgroep Cursussen zoekt een coördinator

Samen met de cursusorganisatoren is een plan gemaakt voor 2020. De verschillende cursusteams organiseren de cursus. Niettemin is een coördinator voor de werkgroep cursussen van groot belang. Wie wil deze rol vervullen? [Lees het functieprofiel](#). Je leest daarin dat je er niet in je eentje voor staat, maar samenwerkt met de cursusteams. Vanuit het bestuur is secretaris [Hein Hillen](#) contactpersoon.

Wie zoekt het oude excursiearchief uit?

Er staat al lange tijd een grote doos met informatie van oude excursies. Dat ging voorheen (voor 2004) altijd op papier, soms zelfs hand geschreven. De meeste informatie is verouderd of elders digitaal beschikbaar. Maar toch... het kan zijn dat er nog interessante en mogelijk bruikbare informatie tussen zit.

Is er iemand die het archief wil uitzoeken op bruikbaar materiaal en eventueel kan scannen? Meld je bij [Hans Hogenbirk](#). Als er geen reactie komt voor 15 december, dan gaat het meeste materiaal naar het oud papier.

Vraag en/of aanbod? Laat het weten!

Alle werkgroepen en teams kunnen mensen gebruiken om de activiteiten voor het publiek voor te bereiden en uit te voeren. In de meeste gevallen kun je zelf bepalen hoeveel tijd je beschikbaar wilt stellen. Kijk eens bij de verschillende [werkgroepen van IVN Apeldoorn](#).

Heb je vacatures in je werkgroep of team? Meld het bij de [niewsbriefredactie](#) voor publicatie.

Ander (natuur) nieuws en activiteiten

27/11 Open middag archeologische opgraving in Lieren

Een unieke kans om een archeologische opgraving in bedrijf te bezoeken en om meer te weten te komen over de geschiedenis van Lieren en omgeving. De opgravingslocatie is gelegen op de hoek van de Veldbrugweg en de Nieuwe Voorweg te Lieren en zal tijdens de open dag te bereiken zijn via de ingang aan de Veldbrugweg.

Kom langs tijdens de open dag op de opgraving op woensdagmiddag 27 november

2019 van 13.00 tot 16.00 uur. Wat is er te zien tijdens de open dag? In ieder geval

een deel van de aangetroffen sporen en vondsten, waaronder sporen van boerderijen en schuurtjes (spiekers) uit de ijzertijd en sporen van een woonerf uit de middeleeuwen (1200-1300). Ook zal toegelicht worden hoe een opgraving in zijn werk gaat, wat het doel is van de opgraving en waar de resultaten voor worden gebruikt. [>> Lees meer](#)

20/12: Lezing bij Vogelwerkgroep Oost Veluwe

Op vrijdag 20 december houdt Madeleine Postma een lezing over kiekendieven in Nederland.

Madeleine Postma is in 2006 als vrijwilliger in Noord-Groningen betrokken geraakt bij het beschermingswerk van grauwe kiekendieven. Sinds 2010 heeft zij het voorrecht om als vaste medewerker bij de stichting in dienst te zijn. Daar is zij onder andere eindverantwoordelijke voor het vinden en beschermen van nesten van blauwe en grauwe kiekendieven in het broedseizoen. Met de laatste jaren ook bescherming van bruine kiekendieven, en de voor Nederland sinds 2017 nieuwe broedvogel: de steppekiekendief. >> [Kijk hier voor meer informatie](#)
(foto: De Gieteling, André Eijkenaar, vogelwerkgroep Oost Veluwe)

Bomen bij het Station

Aan de zuidkant van het station, vlakbij Aventus, worden straatstenen verwijderd. De stenen maken plaats voor een perkje met planten en een boom. Deze boom plant de gemeente Apeldoorn als herinnering aan de tijd dat we European City of Trees waren in 2018. De titel kregen we niet alleen omdat bomen belangrijk zijn voor Apeldoorn, maar ook omdat we in de stad innovatieve ondergrondse boomconstructies gebruiken om bomen te laten groeien in de stad.

De komende tijd wordt de plek klaar gemaakt. Op 4 december wordt de boom onthuld door wethouder Wim Willems. Samen met Aventus, ProRail en de wijkraad wordt bekeken hoe de rest van de omgeving groener gemaakt kan worden. Dat ziet er leuker uit, maar is ook goed voor het klimaat.

Wil je meer weten over bomen in Apeldoorn? Kijk dan op www.apeldoorn.nl/bomen

Herenboeren Apeldoorn

Doe mee en word herenboer in Apeldoorn. De plannen voor een coöperatie bij de Wenum Hoeve krijgen vaste vorm. Herenboeren ontvangen wekelijks groenten, fruit, (vlees en eieren) van eigen land, biologisch geproduceerd in harmonie met de natuur. Het werk wordt door een boer gedaan, maar zelf de handen uit de mouwen steken kan ook. Informatiebijeenkomsten op 11 december 20.00 uur, Wenumsedswarsweg 99 te Wenum-Wiesel. Meer informatie:

www.wenumhoeve.nl of www.herenboeren.nl

Help vogels met 7 alledaagse daden en Vogels voeren

Wat hebben koffie drinken, de heg snoeien en een boodschappentas op zak hebben met elkaar gemeen? Onverwacht misschien, maar met deze (en nog vier) alledaagse handelingen kun je vogels helpen. >> [Lees meer](#)

Een gevarieerde tuin met inheemse planten en struiken, bessen, insecten, een lapje gras en liefst niet al te netjes, biedt vogels een mooi menu aan natuurlijk voedsel. Maar je kunt het gehele jaar bijvoeren. Zeker nu het kouder wordt, kun je veel bezoek aan tuin of balkon verwachten. Maar wat is goed voer en hoe kun je het beste bijvoeren? >> [Lees de tips](#)

(Bron: Vogelbescherming)

Ruimte voor Erfgoed

Deze maandelijkse nieuwsbrief Ruimte voor Erfgoed bevat actuele nieuwtjes over erfgoed in Apeldoorn. Het biedt een kijkje in de rijke historie van Apeldoorn die je ook nog wel kunt gebruiken bij IVN activiteiten. Je kunt je [gratis abonneren](#). (Na aanmelding ontvang je een bevestigingsmail met een link.)

Colofon